

TALE

Samråd AU, AZ, AX og AY om sygefravær i den offentlige sektor

Januar 2019

Center for Arbejdsliv (1)
Mathilde Fage og Mette Rude

Samrådsspørgsmål AU (besvares af BM)

Vil ministeren oplyse, hvad der er baggrunden for de stærke udtalelser om et angiveligt større sygefravær blandt offentligt ansatte og kommentere de udtalelser flere eksperter bl.a. er fremkommet med i Politiken den 5. januar 2019 i artiklerne: "Ekspert: Regeringen vildleder om sygefraværet i den offentlige sektor" og "Sagen forfra: 5 problemer med regeringens nye rapport", om bl.a. spørgsmålet om forskellene i offentligt og privat regi på henholdsvis kort- og langt sygefravær samt oplyse om der eventuelt er en sammenhæng mellem arbejdspresset og sygefraværet i den offentlige sektor, jf. de mange påtaler flere af regionernes sygehuse har fået af Arbejdstilsynet de sidste par år?

Samrådsspørgsmål AX (besvares af BM)

Erkender ministeren, at det burde have fremgået af præsentationen af analysen "Sygefravær i den offentlige sektor" at der er faktorer i analysen, som forklarer over halvdelen af forskellen i sygefravær, som fremhævet af den uafhængige forsker med speciale i sygefravær Merete Labriolas i Politikens artikel den 5. januar 2019 "Ekspert: Regeringen vildleder om sygefraværet i den offentlige sektor" af 5. januar, at "Selvfølgelig burde det høre med til de to ministres præsentation af rapporten i offentligheden, at der er faktorer i analysen, som forklarer over halvdelen af forskellen i sygefravær"?

Samrådsspørgsmål AZ (besvares af MOI)

Hvis det lykkes at nedbringe sygefraværet i det offentlige, hvem skal så have gavn af de ekstra arbejdstimer og ressourcer det frigiver, og skal de økonomiske midler som eventuelt frigives som følge af et lavere sygefravær gå til at forbedre velfærdens eller til at give skattelettelser?

Samrådsspørgsmål AY (besvares af MOI)

Mener ministeren, at sygefraværet i det offentlige kan nedbringes samtidig med, at regeringen fortsætter med at underfinansiere den offentlige sektor, som det fremgik af Jyllands-Postens artikel den 30. august 2018 "Regeringen og Dansk Folkeparti har underfinansieret velfærden siden 2015"?

Indledning

Tak for det, og jeg vil også gerne sige tak for muligheden for at være her i dag til et meget vigtigt emne i forhold til den offentlige sektor – nemlig sygefraværet. Derfor er der god grund til, at vi dis-

kuterer det politisk og giver det endnu større politisk opmærksomhed.

Jeg vil gerne starte med at sige, at uanset hvordan vi vender og drejer sygefraværstallene, så er sygefraværet i mine øjne flere steder for højt blandt offentligt ansatte.

Det kan der være mange forklaringer på. For mig er det afgørende, at vi nu gør en ekstraordinær indsats for at nedbringe sygefraværet.

Derfor vil regeringen også sætte ind på området. Det handler om, at offentligt ansatte skal kunne gå på arbejde uden at blive syge af det. Uanset om de arbejder på et sygehus, i fængsler eller i døgnplejen. Blot for at give nogle eksempler.

Som formanden netop har understreget, så er der en delt besvarelse i forhold til samrådsspørgsmålene.

.

Hvad viser analysen af sygefravær?

Den økonomiske analyse af sygefraværet i den offentlige sektor har været genstand for både ros og ris i medierne. Det sidstnævnte er jo også årsagen til, som Kirsten Normann sagde, at vi her her i dag..

Kritikken går ikke på selve analysen og analysens resultater, men af den måde innovationsministeren og jeg har udlagt resultaterne på i et interview med Berlingske Tidende, der blev, tror jeg, bragt den 1. januar 2019.

Kritikken lyder, at vi burde have gjort det helt klart, at når vi rensrer de rå sygefraværstal for en række faktorer, som fx arbejdsfunktioner, brancher og medarbejderkarakteristika som alder, køn og uddannelse, så er forskellen mellem privatansatte og offentligt ansatte mindre.

Det mener jeg faktisk også står klart og tydeligt i analysen, hvis man læser den.

Hvis man i stedet for at bruge de rå sygefraværstal bruger de rensede sygefraværstal, så bliver forskellen mindre. Men der er stadigvæk desværre en forskel.

Forskellen i sygefraværet mellem privatansatte og ansatte i kommunerne er så ikke godt seks dage men knap tre dage. Og forskellen mellem privatansatte og ansatte i regionerne er ikke knap fem dage, men godt to dage.

Mellem 55 og 60 procent af forskellen i sygefraværet mellem det offentlige og private kan forklares ud fra forskelligartede opgaver og medarbej-

dersammensætning. Analysen kan ikke forklare resten af forskellen.

Det fremgår helt tydeligt i sammenfatningen af analysens hovedkonklusioner. Det fremgår også helt tydeligt, at korttidssygefraværet er nogenlunde ens på tværs af sektorerne, mens forskellene findes i det længerevarende – og ofte mere alvorlige – sygefravær.

Jeg vil gerne her understrege, at vi på intet tidspunkt har haft et mål om at overdrive, vildlede eller manipulere med sygefraværet i den offentlige sektor, eller for den sags skyld, som nogle har forsøgt at give udtryk for, anklage offentligt ansatte for at pjække eller have selvforskyldt fravær,. Det siger jeg også med respekt for de tusindvis af offentlige ansatte som gør en kæmpe indsats for at holde samfundet kørende. Både min mor og far har brugt hele deres arbejdsliv i stort set den offentlige sektor.

Uanset, om de har gjort det eller ej, så skylder vi en stor tak til de offentlige ansatte.

Regeringens fokus er rettet mod det sygefravær, som fx skyldes dårligt arbejdsmiljø og vilkår på arbejdspladsen. Det er ikke noget som skal gemmes væk, det er ikke noget, som vi ikke skal turde

tale om, men det er noget, som vi skal gøre noget ved.

Det skylder vi ikke mindst de offentlige ansatte i Danmark. Vi skylder dem at prioritere det i højere grad.

Sygefravær pga. dårligt arbejdsmiljø kræver handling

Først og fremmest er det en ledelsesopgave at tilrettelægge arbejdet, så medarbejderne ikke bliver syge af at gå på arbejde. Det gælder både på private og offentlige arbejdspladser.

Men sygefraværet især det offentlige er også et stort samfundsansvar. Et godt arbejdsmiljø og et lavt sygefravær er for mig at se nogle af grundstenene for at have et velfungerende offentligt samfund, der har nogle velfungerende offentlige arbejdspladser, der gør det muligt at skabe værdi for borgerne.

Derfor sætter regeringen nu stærkt ind på området med 145 mio. kr. til en bred initiativpakke.

Vi øremærker bl.a. 100 mio. kr. til at investere i de offentlige arbejdspladser, hvor udfordringerne med sygefravær og arbejdsmiljøet er størst. Det kræver skræddersyede indsatser.

Det er for den sags skyld også noget, som har dannet baggrund for efterhånden en del samråd her på Christiansborg. Hele spørgsmålet om sygefravær.

Derfor bliver KL og Danske Regioner også inviteret til at være med til at udvikle indsatsen, så vi sikrer den størst mulige effekt ude på de enkelte arbejdspladser.

Derudover vil regeringen blandt andet oprette et rejsehold til arbejdspladser med konkrete udfordringer, og udvikle bedre information til ledere om, hvordan sygefraværet er på deres arbejdsplads.

I forlængelse af det vil jeg fremhæve, at regeringen også har fremlagt en stor ledelsesreform i den offentlige sektor, der skal styrke og udvikle ledelse og skabe velfungerende arbejdspladser. God ledelse og lavt sygefravær går ofte hånd i hånd.

Sammenhæng mellem sygefravær og arbejdspress

Det leder mig over til anden del af spørgsmål AU – om der er en sammenhæng mellem arbejdspress og sygefravær i det offentlige. Der henvises i øvrigt til Arbejdstilsynets påbud til regionernes sygehuse. Det er også noget af det, som vi tidligere har haft lejlighed til at diskutere. Der har

sundhedsministeren som oftest også været til stede.

Lad mig starte med at sige, at stor arbejds mængde og tidspres, som står på over længere tid, er en faktor, som vi ved kan påvirke arbejdsmiljøet negativt.

Det samme gælder fx manglende ledelsesmæssig opbakning, ringe indflydelse på eget arbejde, vold og trusler om vold samt fysiske belastninger.

Meget står og falder derfor med, at ledelsen på de enkelte arbejdspladser tager ansvar og sikrer et godt arbejdsmiljø. Det er og bliver en ledelsesopgave at tilrettelægge arbejdet, så medarbejderne trives – og ikke bliver syge af at gå på arbejde.

Til gengæld er der heller ikke tvivl om, at der er mange velfungerende arbejdspladser i det offentlige, hvor de ansatte hver dag løser vigtige kerneopgaver, som kan være med til at sikre vores velfærd.

Kerne velfærdsopgaver som vel og mærke kan være krævende, og som stiller krav til de ansatte i mødet med borgerne. Det kan være på vores sygehuse, men for den sags skyld også andre steder.

Arbejdstilsynet har de seneste år også gennemført udvidede tilsyn på sygehusene – med en særlig

grundig og målrettet gennemgang af det psykiske og ergonomiske arbejdsmiljø.

Derudover gennemfører Arbejdstilsynet også en koordineret indsats på sygehusene i samarbejde med *Branchefællesskabet for arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration*, hvor særlige fokusområder er udvalgt.

For sygehusene betyder det, at Arbejdstilsynet fx har fokus på, om de ansatte er udsat for en stor arbejdsmængde og tidspres.

[Den seneste – men ikke endelige – opgørelse for 2018 viser, at der blev givet i alt 16 påbud til landets hospitaler om stor arbejdsmængde og tidspres.]

Det skal være sundt og sikkert at gå på arbejde, og regeringen har derfor også stort fokus på at understøtte de enkelte arbejdspladsers arbejde med at sikre dette.

Det er netop baggrunden for, at vi nu afsætter 145 millioner kr. til at sætte bredt ind over for sygefravær i det offentlige, der fx skyldes dårligt arbejdsmiljø.

Ministerens afrunding

Inden jeg giver ordet til innovationsministeren, vil jeg gerne understrege et par pointer.

Vi kan se, at der er forskel på sygefraværet i den offentlige og private sektor og ikke mindst på tværs i den offentlige sektor. Det kan man for den sags skyld også se, hvis man ser på mit eget ministerium. Her er der også forskel på, hvordan sygefraværet er i forhold til vores eget departement og de styrelser, som ligger under Beskæftigelsesministeriet.

Jeg kan derfor ikke finde ét eneste argument for ikke at have en offensiv politik på området. Det er heller ikke noget, som jeg anklager SF eller Socialdemokratiet for ikke at ville være interesserede i.

Som samrådsspørgsmålene er stillet, kunne man få det indtryk, at vi politikere ikke behøver at interessere os for sygefraværet og trivslen blandt offentligt ansatte, når forskellen på sygefraværet mellem offentligt og privatansatte ikke er større.

Jeg må understrege, at jeg er lodret uenig i den præmis. Sygefraværet blandt offentligt ansatte synes jeg, at vi skylder at gøre en indsats for at nedbringe, og det kræver også, at det er en prioritet.

Det kan man gøre på mange forskellige måder. En ting er de mange initiativer, som jeg nu har skitseret, men jeg vil også gerne understrege, at vi udover det, som vi diskuterer i dag, også har en aktuell diskussion om fremtidens arbejdsmiljøindsats, hvor vi nu har indledt forhandlinger i Beskæftigelsesministeriet med henblik på at kunne lave en bred politisk aftale, der skal være med til at sikre et bedre arbejdsmiljø generelt.

Det skulle også gerne have en afsmittende effekt i forhold til den offentlige sektor.